

ONDERZOEK:
Meulebeke, Karel Van Manderstraat

Voorliggend document is een:

Melding vooronderzoek	
Verslag van resultaten	
Programma van Maatregelen	+
©Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.	

INHOUDSOPGAVE

1	Situering binnen het archeologietraject	2
2	Inhoud en opbouw van het document	3
3	Bijlagen.....	3

1 Situering binnen het archeologietraject

HUIDIG ONDERZOEK	een archeologienota met uitgesteld traject, bestaande uit een bureaustudie
ADVIES	Prospectie met ingreep in de bodem in uitgesteld traject

Het huidige onderzoek situeert zich binnen het archeologisch traject als volgt:

		Bureauonderzoek	
[REDACTED]	Archeologienota	[REDACTED]	
		[REDACTED]	
		[REDACTED]	
		[REDACTED]	
Uitgesteld traject	[REDACTED]	[REDACTED]	
		[REDACTED]	
		[REDACTED]	
		[REDACTED]	
	[REDACTED]	[REDACTED]	

2 Inhoud en opbouw van het document

Het voorliggende document bevat volgende onderdelen:

DEEL 1	Administratieve fiche	+
DEEL 2	Beschrijving van het onderzoeksgebied	
DEEL 3	Onderzoeksopdracht: bureaustudie	
DEEL 4	Onderzoeksopdracht: landschappelijke boringen	
DEEL 5	Onderzoeksopdracht: prospectie met ingreep in de bodem	
DEEL 6	Assessment van landschappelijke data	
DEEL 7	Assessment van aardkundige data	
DEEL 8	Assessment van historische data	
DEEL 9	Assessment van archeologische data	
DEEL 10	Synthese en waardering	+
DEEL 11	Omschrijving van de maatregelen	+

3 Bijlagen

Het voorliggende document is voorzien van volgende bijlagen:

BIJLAGE 1	Inventaris (plannen)
BIJLAGE 2	Kaarten op A4, A3 of A2 (topografisch kaart, kadasterkaart, ...)
BIJLAGE 3	Boorrapporten extern (DOV, ...)
BIJLAGE 4	Geplande toestand van het onderzoeksgebied: plannen, sneden, ruimtelijke visie, ...
BIJLAGE 5	Foto's van het plaatsbezoek

ONDERZOEK:
Meulebeke, Karel Van Manderstraat

ONDERDEEL	1
Administratieve fiche/Privacyfiche	
©Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.	

INHOUDSOPGAVE

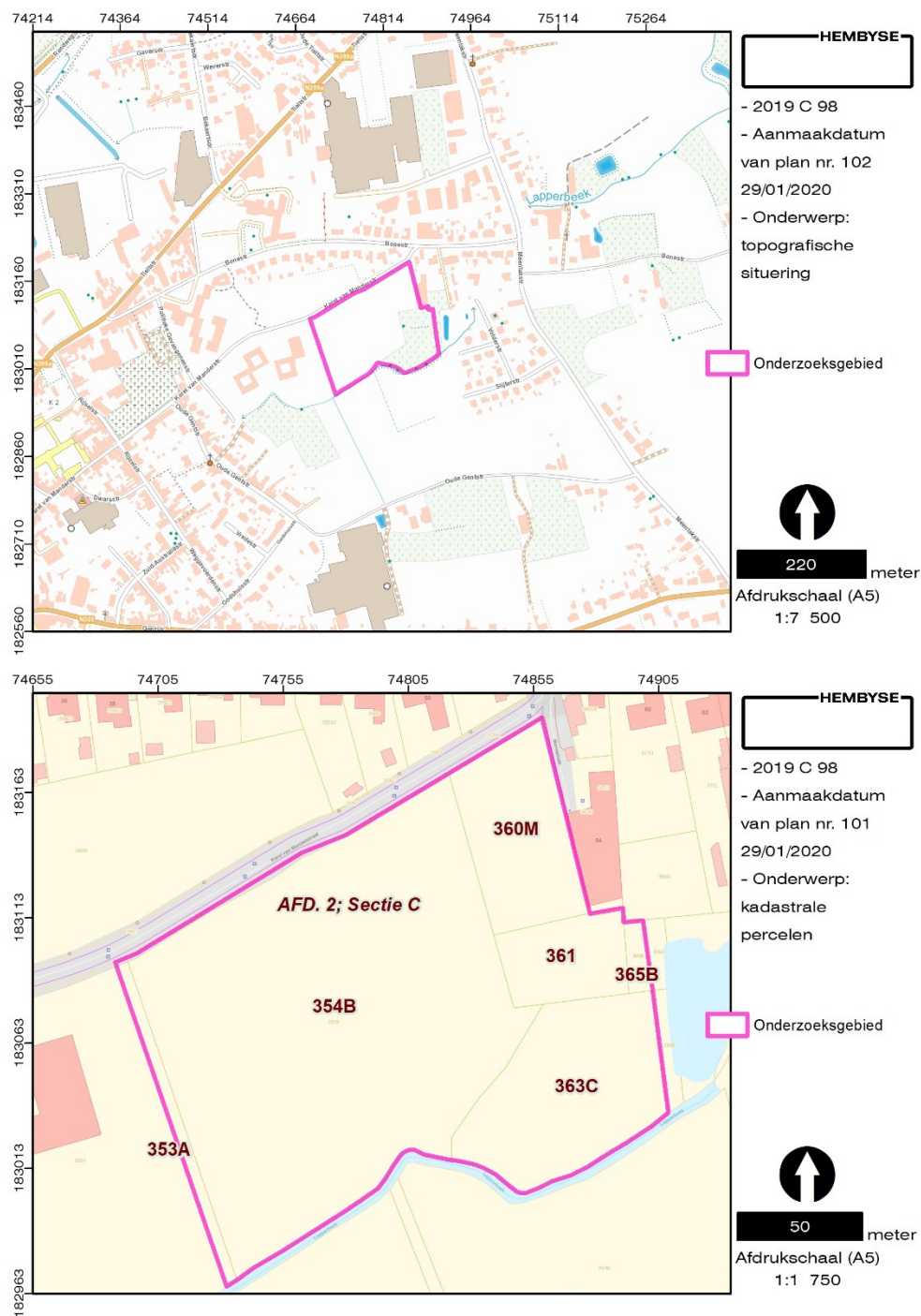
1	Situering van het onderzoek	2
2	Projectcodes	4
3	Betrokken actoren.....	4
4	Bewaring van de data	5

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de topografische kaart en de kadasterkaart.	3
--	---

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de IOED's en de erkende onroerend erfgoeddepots.	6
---	---

1 Situering van het onderzoek

Gewest	Vlaams Gewest	
Gemeente	Meulebeke	
Deelgemeente		
Straat en straatnummer	Karel van Manderstraat, z.n.	
Kadastrale situering	Afdeling	2
	Sectie	C
	Percelen	354b, 360m, 361, 365b, 363c, 353a (deels)
Lambert 72-coördinaten	NO	X: 74858,57/ Y: 183193,06
	ZW	X: 74732,953/ Y: 182965,863
Oppervlakte	28345,17 m ²	2,83 ha
Oppervlakte bodemingreep	100% -verkaveling	
Datum van toekenning van de opdracht	30 januari 2019	
Wettelijk kader	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.	
	Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.	
Opgemaakt volgens CGP	Versie 4.0	
Duur van het onderzoek	7 werkdagen	
Kostprijs van het onderzoek (privacyfiche)	[REDACTED]	

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de topografische kaart en de kasterkaart.

2 Projectcodes

Bureaustudie	2019 C 98
Landschappelijke boringen	n.v.t.
Verkennde boringen	n.v.t.
Waarderende boringen	n.v.t.
Prospectie met ingreep in de bodem	n.v.t.
Opgraving	n.v.t.
Interne projectsigle Hembyse bvba	MEU-KVM

3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse bvba (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)	
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)	
	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)	
Geraadpleegde (regio)specialisten	Frank Develtere (Heemkundige Kring Mulenbeca)	
Initiatiefnemer (privacyfiche)		
	Privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
	Stedenbouwkundige handelingen	Verkaveling van gronden

4 Bewaring van de data

Plaats en jaar van uitgave	Gent, 2020
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	80
Bibliografische referenties	De Smaele B. & Pieters H., 2020. <i>Archeologienota naar aanleiding van een verkavelingsproject te Meulebeke, Karel van Manderstraat z.n.</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 80, Gent.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse bvba Kastanjestraat 26, 9000 Gent
Zakelijkrechthouder van het archeologisch ensemble (privacyfiche)	██████████ ████████████████████ ██████████
Bewaring archeologisch ensemble	n.v.t.
Gebruiker van het archeologisch ensemble	n.v.t.
Bevoegde IOED	Geen IOED van toepassing
Bevoegd Onroerend Erfgoeddepot (definitieve bewaarplaats van het archeologisch ensemble)	Geen erkend depot van toepassing

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de IOED's en de erkende onroerend erfgoeddepots.

B ONDERZOEK:

Meulebeke, Karel van Manderstraat

ONDERDEEL 10

Synthese en waardering

INHOUDSOPGAVE

1	Synthese.....	2
1.1	Datering/interpretatie van de dataset	2
1.1.1	Volledigheid van de dataset	2
1.1.2	Huidige dataset	2
1.1.3	Waardering van de archeologische site	3
1.2	Antwoord op de onderzoeksvragen.....	4
2	Vervolgtraject	5
2.1	Impact van de geplande werken	5
2.2	Afweging van de te nemen maatregelen	6
2.3	Bepaling van de te nemen maatregelen	7
3	Bibliografie voor deel 10.....	8

1 Synthese

1.1 Datering/Interpretatie van de dataset

1.1.1 Volledigheid van de dataset

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

Het onderzoek kadert in de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden.

Het uitgevoerde vooronderzoek dat in het Verslag van Resultaten is verwerkt, is een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van een bureaustudie.

Het bureauonderzoek zelf kon volledig worden uitgevoerd:

- het plangebied kon worden afgebakend, zowel landschappelijk als kadastraal
- reeds verstoorde zones zijn in kaart gebracht (tevens middels controleboringen !)
- de gekende ecologische en aardkundige data zijn geïnventariseerd
- de gekende archeologische en historische waarden en indicatoren van het onderzoeksgebied zijn geïnventariseerd
- het betreft een archeologienota in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, waarbij de geplande bodemingrepen in kaart zijn gebracht
- de vervolgstategie werd opgesteld

2

Het bureauonderzoek heeft, in zijn huidige vorm, de mogelijkheid geboden een historisch en archeologisch overzicht van het onderzoeksgebied te schetsen en om de gepaste maatregelen –enkel indien er aanwijzingen zijn voor bewaarde archeologische sites- voor het verdere verloop van het archeologische traject uit te tekenen.

1.1.2 Huidige dataset

Men kan zich uiteindelijk afvragen of er middels het raadplegen van de historische data, de historische kaarten, de luchtfoto's en de gekende archeologische gegevens voldoende elementen zijn om de historische en archeologische realiteit van het huidige onderzoeksgebied te bepalen.

De bureaustudie heeft aangetoond dat het onderzoeksgebied zich bevindt op een vrij gunstig gelegen positie in het landschap, met name op de zuidelijke helling van een lemige zandrug. Deze uitgelezen positie in het landschap oefende een grote aantrekkingskracht op de mens uit. Het onderzoeksgebied wordt gekenmerkt door lemige zandbodems waarbij er zich een vochtiger en zwaarder substraat aftekent

naarmate het terrein daalt. Bijgevolg is er sprake van een gradiëntsituatie tussen een hogere rug in het landschap en een beekvallei (de Lapperbeek) in het zuiden. Op basis van het historische kaartenmateriaal kan ook gesteld worden dat het onderzoeksgebied ten minste vanaf het midden van de 18^e eeuw in gebruik is als landbouwgrond en dat er dus geen nederzettingssporen verwacht worden die jonger zijn dan de 18^e eeuw. Het gebied is -sinds het voorhanden zijn van kaartenmateriaal- nooit bebouwd geweest. De enige menselijke ingreep die een mogelijke verstoring met zich heeft meegebracht, heeft betrekking op dit gebruik als akkerland waardoor gesteld kan worden dat er geen aanwijzingen zijn voor het aantreffen van steentijdartefactsites.

1.1.3 Waardering van de archeologische site

Op basis van de gegevens uit het verslag van resultaten kan worden gesteld dat:

1. Het onderzoeksgebied is gelegen op de zuidelijke flank van een Tardiglaciale zandrug nabij de Lapperbeek. Het onderzoeksgebied bevindt zich dus op een vrij gunstige situatie binnen het landschap. Dit legt de verwachting naar de aanwezigheid van archeologische sporen en structuren vrij hoog.
2. Uit de geologische, bodemkundige data en de vastgestelde bodemopbouw van het onderzoeksgebied kan worden afgeleid dat het onderzoeksgebied volledig is omgezet naar landbouwgrond en dat er geen sprake is van afgedekte paleo-bodems. Er is dus een uitermate lage kans op de bewaring van (en het aantreffen van) steentijdartefactsites.
3. Uit het historisch kaartenmateriaal kan worden afgeleid dat het gebied vanaf ten minste het midden van de 18^e eeuw in gebruik was als akkerland en dat dit landgebruik waarschijnlijk teruggaat op een situatie uit de late Middeleeuwen. Er wordt geen enkele keer bewoning of bebouwing binnen het onderzoeksgebied gekarteerd.
4. De geplande werken binnen het onderzoeksgebied behelzen het verkavelen van de gronden, waardoor er van een integrale verstoring van het terrein dient uitgegaan te worden.

Op basis van deze data kan dus worden besloten dat er binnen het onderzoeksgebied een kans is op het aantreffen van archeologische sporen en structuren, met name sporensites uit alle periodes sinds het neolithicum. Gezien de landschappelijke ligging kan men voornamelijk denken aan sporen uit de inheems-Romeinse periode, maar sporen uit de volle en de late Middeleeuwen kunnen zeker niet worden uitgesloten, net zo min als oudere en/of jongere sporen.

1.2 Antwoord op de onderzoeksvragen

Voorafgaand aan het onderzoek is een aantal onderzoeksvragen gesteld, die onderliggend kader vormen voor de opzet van het onderzoek.

- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande landschappelijke en geologische bronnen aangaande de bewaringstoestand van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed?*

De beschikbare gegevens wijzen op een éénduidige stratigrafische situatie ("site zonder complexe verticale stratigrafie") waarbij de ondergrond is opgebouwd uit herwerkte hellingsafzettingen uit het laat-Pleistoceen. De bestaande landschappelijke en geologische bronnen wijzen dus op een mogelijke bewaring van sporensites die onder de huidige teelaarde bewaard kunnen zijn. Steentijdartefactsites worden niet verwacht.

- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande historische en archeologische bronnen over het aanwezige archeologisch erfgoed?*

Het uitgevoerde archeologisch onderzoek in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied is echter zeer beperkt, waardoor er slechts sprake kan zijn van een algemene verwachting voor het aantreffen van sporen vanaf het neolithicum tot de Nieuwe Tijd. De kans op het aantreffen van sporen uit de inheems-Romeinse periode en de volle Middeleeuwen wordt als hoog ingeschat.

- *Wat is de impact van de geplande werken op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed?*

Het betreft een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden. Gezien het feit dat er nog geen concrete bouwplannen beschikbaar zijn; moet worden uitgegaan van een integrale verstoring van het bodemarchief.

- *Is verder (uitgesteld) vooronderzoek of onderzoek noodzakelijk? Zo ja, welke is de te volgen strategie?*

Aangezien de aanwezigheid van archeologische grondsporen en structuren niet kon worden uitgesloten, is een prospectie met ingreep in de bodem noodzakelijk.

2 Vervolgtraject

2.1 Impact van de geplande werken

Op basis van de inzichten, verworven in de geplande werken binnen het onderzoeksgebied, kan worden gesteld dat de impact van de geplande werken bestaat uit het verkavelen van de gronden.

De geplande werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied omvatten reeds:

- Het verkavelen van het gebied in loten
- Het bouwen van een aantal appartementsblokken
- Het aanleggen van wegenis en nutsvoorzieningen
- De aanleg van waterbekkens
- Het aanleggen van groenzones
- Het aanleggen van een parkeerzone

Gelet op deze geplande integrale verstoring (omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden) van het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, dienen maatregelen genomen te worden teneinde deze archeologische waarden vast te stellen, te registreren en waarderen, en te behoeden van vernietiging.

2.2 Afweging van de te nemen maatregelen

Het volledige archeologietraject wordt bepaald als een traject van verschillende onderzoeksmethodes, waarbij dient te worden afgewogen of deze individuele methodes mogelijk, nuttig, schadelijk en/of noodzakelijk zijn. In deze fase van het onderzoekstraject is een bureauonderzoek uitgevoerd en de onderstaande tabel geeft weer welke onderzoeksmethodes in het volledige archeologietraject MOGELIJK, NUTTIG, SCHADELIJK en NOODZAKELIJK zijn.

Soort onderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Evaluatie
Bureauonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Archiefonderzoek	JA	JA	NEE	NEE	Op basis van het huidige bureauonderzoek en de geraadpleegde regiospecialisten is de kans op het aantreffen van aanvullende informatie over het onderzoeksgebied zeer klein.
Geofysisch onderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Het aantreffen van sporensites is mogelijk maar niet aangetoond, uiteindelijk dienen de surveydata alsnog met veldwerk te worden geverifieerd.
Veldkartering	NEE	NEE	NEE	NEE	Kan aanwijzingen bieden voor de aanwezigheid van een archeologische site, maar biedt hierover geen uitsluit.
Landschappelijke boringen	NEE	NEE	NEE	NEE	Er zijn reeds controleboringen uitgevoerd en samen met de beschikbare aardkundige data kan gesteld worden dat er sprake is van een éénduidige stratigrafie waardoor de kans op het aantreffen van steentijdartefactsites extreem klein is.
Verkennde en waarnemende archeologische boringen	NEE	NEE	NEE	NEE	Er zijn aardkundige indicatoren dat de kans op het aantreffen van steentijdartefactsites extreem klein is.
Proefsleuven	NEE	JA	NEE	JA	Aldus kan het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied worden ingeschat door een representatief deel van het terrein op te graven, na het voldoen aan de randvoorwaarden.
Andere	NEE	NEE	NEE	NEE	Nvt.

Op basis van deze evaluatie en de reeds uitgevoerde onderzoeken, kan gesteld worden dat een proefsleuvenonderzoek -heden niet mogelijk- noodzakelijk dient te

worden uitgevoerd, na het voldoen aan de randvoorwaarden (zie §Randvoorwaarden).

2.3 Bepaling van de te nemen maatregelen

Binnen het onderzoeksgebied wordt een nieuwe verkaveling gepland, waardoor strikt gezien een behoud van het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed in situ niet mogelijk is. Gezien het feit dat het verslag van resultaten aangetoond heeft dat de kans op het aantreffen van goed bewaarde archeologische grondsporen hoog is, worden verdere maatregelen noodzakelijk geacht. Bijgevolg is een vervolgstراتيجية bepaald teneinde eventueel aanwezige archeologische resten op te sporen, te registreren en de aard en de bewaringstoestand ervan te bepalen. Concreet betekent dit dat een prospectie met ingreep in de bodem moet worden uitgevoerd, met name een proefsleuvenonderzoek in uitgesteld traject.

3 Bibliografie voor deel 10

Naslagwerken

Borremans M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Academia Press, Gent.

Van Ranst E. & Sys C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Universiteit Gent, Gent.

Van Zijverden W. & De Moor J., 2014. *Het groot profielenboek; Fysische geografie voor archeologen*, Leiden.

Online bronnen:

<http://www.geopunt.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/>

<http://uurl.kbr.be>

<https://www.cartesius.be/>

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: info@hembyse.net

Web: www.hembyse.net

HEMBYSE

ONDERZOEK:

Meulebeke, Karel Van Manderstraat

ONDERDEEL 11

Omschrijving van de maatregelen

INHOUDSOPGAVE

1	Omschrijving van de maatregelen	2
1.1	Vraagstelling en onderzoeksdoelen.....	2
1.2	Onderzoekstechnieken	3
1.2.1	Ligging en de oriëntatie:	3
1.2.2	Breedte en oppervlakte:	4
1.2.3	Diepte:	5
1.2.4	Veiligheid:	5
1.3	Afwijkingen ten opzichte van de CGP	6
1.4	Randvoorwaarden.....	7
2	Besluit.....	9
3	Bibliografie voor deel 11	10
4	Lijst van figuren, gebruikt in deel 11	11

1 Omschrijving van de maatregelen

1.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Het doel van de bureaustudie was een inzicht te verkrijgen in het archeologisch kennispotentieel van het onderzoeksgebied en de impact van de geplande werken op het archeologische erfgoed in te schatten. Aldus kan een advies gevormd worden voor de vervolgstategie op de onderzoekslocatie.

Aan de hand van de ingezamelde data kan gesteld worden dat de verwachting met betrekking tot de aanwezigheid van sporensites reëel is en dat de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het onderzoeksgebied niet met zekerheid kan worden aangetoond.

Bijgevolg wordt een programma van maatregelen opgesteld voor een prospectie met ingreep in de bodem in de vorm van een proefsleuvenonderzoek met als doel een gerichte survey van het terrein om na te gaan in welke mate het bodemarchief binnen het onderzoeksgebied nog intact bewaard is en welke de precieze aard van de archeologische site is.

De onderzoeksvragen die hierbij beantwoord dienen te worden, worden hieronder opgesomd.

Proefsleuvenonderzoek:

2

- *Zijn er binnen de contouren van het onderzoeksgebied sporen terug te vinden met archeologisch en/of cultuurhistorisch relevante waarde?*
- *Wat is de aard, bewaringstoestand en kennispotentieel van deze sporen?*
- *Wat is de densiteit en hun verspreiding?*
- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
- *Kunnen de aangetroffen sporen verbonden worden aan de reeds gekende archeologische waarden uit de nabije omgeving?*
- *Wat is de impact van de geplande bouwwerken op deze sporen?*
- *Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap en de bodem ?*
- *Welke strategie dient verder gevolgd te worden ter bescherming van het archeologisch patrimonium ter hoogte van het onderzoeksgebied ?*
- *Welke methodologische lessen kunnen uit het onderzoek worden getrokken en hoe is dit van toepassing op toekomstig onderzoek in de regio ?*

1.2 Onderzoekstechnieken

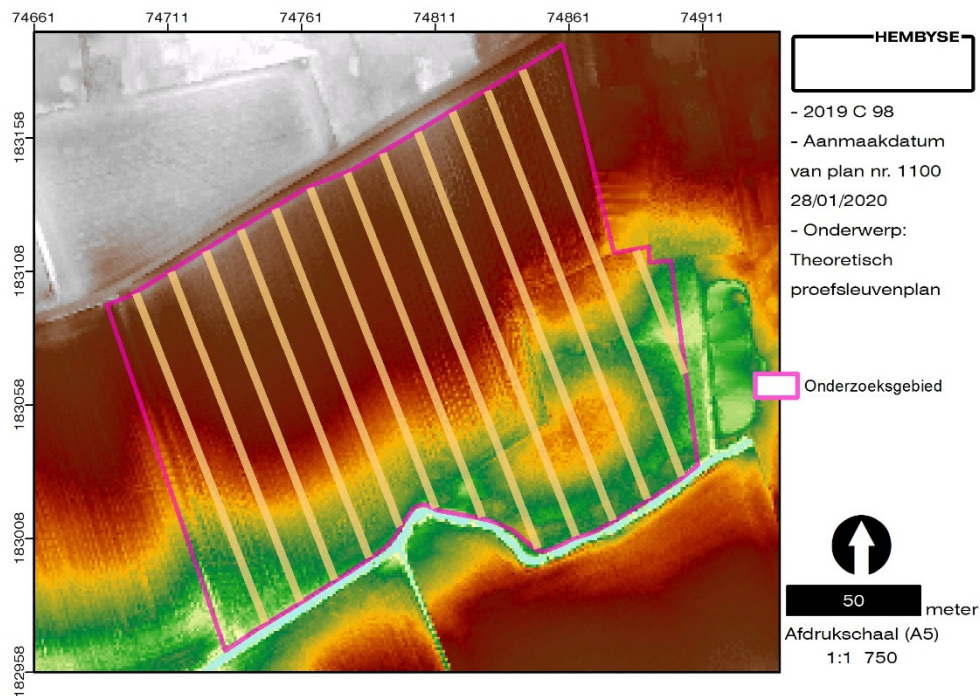
De onderzoekstechniek voor de prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven dient te worden uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk, §8.6.

Inhoudelijk heeft het onderzoek als doel het vaststellen, evalueren en waarderen van de archeologische erfgoedwaarde van het onderzoeksgebied. Hiervoor worden de aanwezige sporen en structuren (zowel antropogeen als geologisch en biogeen) geregistreerd conform de Code van Goede Praktijk.

1.2.1 Ligging en de oriëntatie:

Er is gekozen voor een strakke NW-ZO- oriëntatie van de proefsleuven. De ligging en oriëntatie is gebaseerd op de topografie van het onderzoeksgebied: het gebied bestaat uit een duidelijke helling naar de beek, waarbij de straatzijde aanzienlijk hoger ligt. Er is tevens sprake van een plaatselijke topografische verhoging aan de beek, wat mogelijk een vertekend beeld is door de aanwezigheid van (lager gelegen) historische greppels in functie van perceelsindeling. De gegenereerde profiellijn (zie deel 6 van dit dossier) is gebruikt als basis voor de oriëntatie van de proefsleuven. Deze oriëntatie van de proefsleuven is er tevens op gericht om de oude perceelsgreppels en landindelingen zo veel mogelijk in een scherpe hoek te doorsnijden (zodat de greppelvulling zelf en de belendende bodemvorming geen verminderde leesbaarheid van het vlak in grote delen van de sleuven bewerkstelligen). In de oostelijke helft van het onderzoeksgebied is een cluster van een aantal perceelsgreppels gekarteerd, zowel op de Atlas der Buurtwegen als op de Popp-kaart, maar dit veronderstelde geen aanpassing van de oriëntatie van de proefsleuven.

Hier wordt dus de aanleg van **13 proefsleuven** geadviseerd, die het gebied van noordwest naar zuidoost doorsnijden. Het digitale sleuvenplan, dat is opgemaakt in ArcGIS, kan als shapefile (*.SHP) worden opgevraagd bij Hembyse Archeologie.

Figuur 1. Geplande situering van de proefsleuven ten opzichte van het DHMVII.

1.2.2 Breedte en oppervlakte:

- Er dienen proefsleuven te worden uitgegraven met **een breedte van 2 meter op een regelmatig interval (15 meter tussenafstand van middenas tot middenas)**, waarvan de inplanting gebaseerd is op de huidige topografische oriëntatie van het onderzoeksgebied. Dit laat een zinvolle waarneming (een maximale informatiewaarde ten opzichte van een minimale bodemingreep) van mogelijk aanwezige structuren in de bodem toe en laat tevens toe om op een efficiënte manier een vrij hoog percentage van het onderzoeksgebied te onderzoeken. Tegelijk is de spreiding van de sleuven evenwichtig ten opzichte van de oppervlakte en de omliggende structuren.
- Met de voorgestelde proefsleuven wordt minstens **10% van het onderzoeksgebied** onderzocht. **Op basis van voortschrijdende inzichten tijdens het onderzoek wordt de situering van (indien noodzakelijk) aanvullende proefsleuven bepaald, deze aanvullende proefsleuven kunnen de vorm aannemen van o.a.: dwarssleuven, volgsleuven, kijkvensters.**
- Dwarssleuven hebben tot doel de ruimtelijke samenhang tussen twee archeologische structuren in belendende proefsleuven te onderzoeken. Deze “dwarssleuven” kunnen ook de vorm van “volgsleuven” aannemen, indien deze tot doel hebben een welbepaalde structuur in het archeologisch vlak te volgen.

- Kijkvensters zijn uitgravingen annex aan de aangelegde proefsleuf en hebben tot doel een archeologische structuur ofwel volledig in het archeologisch vlak vrij te leggen (bijvoorbeeld een waterput of grote kuil), ofwel de ruimtelijke samenhang van verschillende sporen/structuren in een *beperkt* archeologisch vlak te onderzoeken. Een kijkvenster is traditioneel minimaal 6 x 6 meter en maximaal 13 x 13 meter in oppervlakte.

1.2.3 Diepte:

- De dieptes van **elke proefsleuf en van elke profielput (een uitgraving *binnen* de contouren van de proefsleuf, met als doel het vaststellen van de verticale stratigrafie van de site en dus een inzicht in de bodemopbouw en indien mogelijk ook de aanwezige archeologische vlakken, nvdr.)** worden bepaald door de veldwerkleider, in samenspraak met een **assistent-aardkundige**. Op basis van de aardkundige data en de controleboringen zal dit vermoedelijk circa 0,5 meter diep zijn.

Er dient hierbij rekening gehouden te worden met de diepte waarop archeologische resten kunnen aangetroffen worden enerzijds en de veiligheid van de werf anderzijds.

De grondcodes van de af te graven pakketten zijn heden niet gekend, maar de uitgegraven grond wordt ter plaatse gestockeerd en teruggezet. Er is dus geen afvoer van grond noodzakelijk.

5

1.2.4 Veiligheid:

- Voor het werken in uitgravingen dieper dan 1,5 meter worden remediërende maatregelen genomen om veilig werken te garanderen. Conform de Code van Goede Praktijk §8.6.2 en §8.6.3 dienen bodemkundige vaststellingen bij de aanleg van de proefsleuven (zowel in de putwanden als in lokale verdiepingen van het opgravingsvlak) en de volledige stratigrafische sequentie in de proefsleuven hoe dan ook getoetst te worden middels een bodemprofiel dat tot in het onverstoorde moedermateriaal reikt. De hoofdaannemer voorziet in de nodige remediërende maatregelen (schoren, drukluchtkussens, ...).
- Indien de grondwatertafel bereikt wordt alvorens de archeologische stratigrafische sequentie gekend is, dienen door de initiatiefnemer remediërende maatregelen te worden genomen om correcte archeologische vaststellingen mogelijk te maken en om de vaststellingen in optimale omstandigheden te laten verlopen. Bij overlast door (grond)water dient in extremis oppervlaktebemaling te worden ingezet, maar het onderzoek gebeurt bij voorkeur in een periode van het jaar met een lage grondwaterstand. De grondwaterstanden zijn in 2019 drie keer opgevolgd na het plaatsen van drie peilbuizen, maar voor de rest van het jaar zijn er

geen data. De waarnemingen tijdens het plaatsbezoek hebben aangetoond dat het grondwater tot boven het maaiveld kan reiken.

- Er is in het sleuvenplan een marge van 0,5 meter ten opzichte van de bestaande perceelsgrenzen voorzien. Deze dient te worden gerespecteerd, tenzij mits uitdrukkelijke toestemming van de hoofdaannemer en de initiatiefnemer.
- Het grondwerk dient uitgevoerd gebruik makend van een gekeurde graafkraan (rupsen of banden) met voldoende vermogen voor het geplande grondwerk, voorzien van een tandenloze dieplepelbak of nivelleerbak van 1,5 tot 1,8 meter breed. Het grondwerk wordt uitgevoerd conform het Standaardbestek 250, versie 4 en door gekwalificeerd personeel.
- Indien tijdens het onderzoek blijkt dat het huidige proefsleuventracé een veiligheidsrisico inhoudt, kan worden gekozen voor een alternatief proefsleuventracé, dat echter de beoogde oppervlakte-doelstellingen en de beoogde evaluatie van de ondergrond respecteert. Deze afwijkingen worden nadien in het Verslag van Resultaten toegelicht en verantwoord.
- **De hoofdaannemer en/of initiatiefnemer voorziet dat alle aanwezige nutsleidingen en kabels gekend zijn en van de verschillende netten zijn afgesloten !**
- Indien tijdens het grondwerk of tijdens het archeologisch onderzoek zou blijken dat het gebied vervuild (fossiele brandstoffen, asbest, ...) is, dient de hoofdaannemer remediërende maatregelen te nemen om veilig werken in de vervuilde bodem mogelijk te maken. Het volledig uitgraven en saneren van de gronden zonder archeologische prospectie dient in dat geval tot elke prijs te worden vermeden. Uit de archeologische data voor de belendende percelen is geen verhoogd risico op het aantreffen van historische munitie of dat er sporen zouden zijn van oorlogshandelingen (bomkraters, loopgraven, ...). **Indien er tijdens het archeologisch onderzoek historische munitie wordt aangetroffen, dient de veldwerkleider de correcte procedure te volgen en dient de initiatiefnemer daarop ook de noodzakelijke remediërende maatregelen te nemen om veilig te kunnen werken. Hierbij is het advies en zo noodzakelijk de inzet van een CTE-deskundige aangewezen !**

1.3 Afwijkingen ten opzichte van de CGP

Er worden in deze fase geen afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk voorzien, maar er moet steeds een “speelruimte” tussen de theorie en de praktijk indachtig worden gehouden. Alle afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk, de geldende wettelijke basis voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek in Vlaanderen, moeten worden gemeld en gemotiveerd. In het huidige Verslag van Resultaten en het Programma van Maatregelen zijn geen afwijkingen op de Code van Goede Praktijk noodzakelijk geweest.

Er is een archeologische verwachting naar archeologische sites met een eenvoudige horizontale stratigrafie ("landelijke context"), maar indien tijdens de aanleg van de proefsleuven en de profielputten echter blijkt dat alsnog steentijdartefactsites aanwezig kunnen zijn, dient de methodiek aangepast te worden en moet overgeschakeld worden op een verkennend archeologisch booronderzoek, en dit conform §8.5. van de Code van Goede Praktijk.

Aan de hand van dit type booronderzoek kan de diepte, spreiding, datering en bewaringsgraad van de aangetroffen steentijdartefactsite geëvalueerd worden. Voorafgaand aan het booronderzoek dienen, op basis van het proefsleuvenonderzoek, zones worden afgebakend waarbinnen een verwachting naar steentijd bestaat en waarbinnen de boringen dienen uitgevoerd te worden.

Daarbij dienen deze onderzoeksvragen beantwoord te worden:

- *Waar werden de steentijdartefactsites aangetroffen (xyz-coördinaten)?*
- *Wat is hun spreidingsvorm en densiteit?*
- *Welke datering kan hieraan gegeven worden?*
- *Welke bodemhorizonten/sedimenten werden aangetroffen?*
- *Is vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving noodzakelijk? Zo ja, beschrijf de methodiek.*

In het Programma van Maatregelen voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk voorzien. Afwijkingen zijn mogelijk en soms noodzakelijk, maar elke ad hoc afwijking, bijvoorbeeld op basis van inzichten verworven *tijdens* het veldwerk, dient te worden gemotiveerd in het Verslag van Resultaten van de prospectie met ingreep in de bodem.

1.4 Randvoorwaarden

De randvoorwaarden voor de uitvoering van het archeologisch onderzoek, zoals omschreven in het Programma van Maatregelen, hebben tot doel alle parameters die de kwalitatieve uitvoering van het archeologisch onderzoek in de weg kunnen staan te omschrijven.

De erkend archeoloog wordt als een volwaardige actor bij het bouwproject betrokken. Hij/zij maakt deel uit van de communicatiestromen.

Voorafgaand aan de prospectie dient het volledige terrein vrijgemaakt te worden van vegetatie en gewassen.

Het onderzoek vindt idealiter plaats in een periode van het jaar waarop het grondwater laag staat. Uit het vooronderzoek is immers gebleken dat er zones zijn die een zeer hoge grondwaterstand kennen, vermoedelijk gaan deze terug op historische uitgravingen (perceelsgreppels), maar dit is vooralsnog niet gekend. Om dit correct te kunnen evalueren, is de prospectie met ingreep in de bodem

noodzakelijk en deze dient dus ook te worden uitgevoerd in zones waar de grondwaterstand uitermate hoog kan zijn.

Hierbij dient dus ook volgende opmerking gemaakt te worden: zolang er geen uitsluitsel gegeven kan worden aangaande de aan- of afwezigheid van archeologische sporen binnen het onderzoeksgebied, dient het volledige terrein als een archeologische site beschouwd te worden. Concreet betekent dit dat er geen bodemingrepen mogen plaatsvinden teneinde het eventueel aanwezige archeologisch bodemarchief niet te vernietigen.

2 Besluit

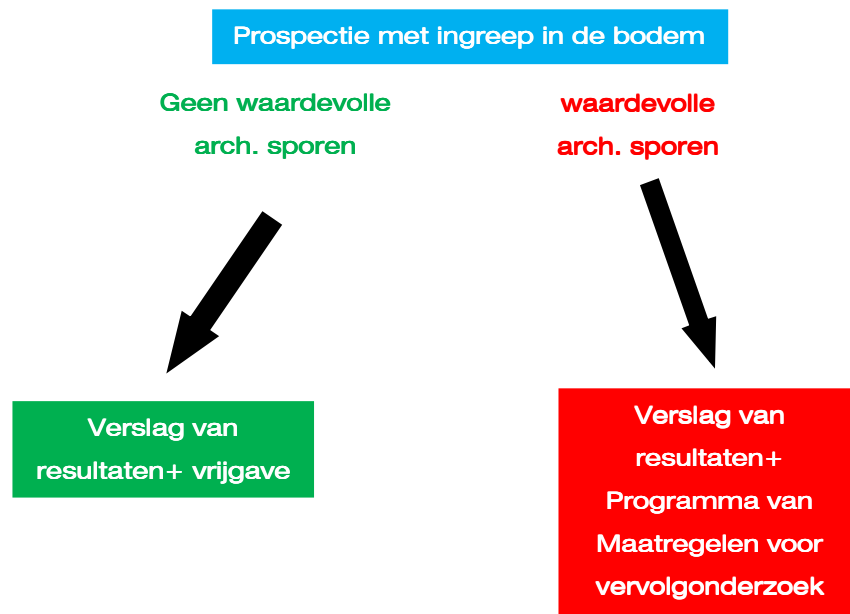
Naar aanleiding van de geplande verkaveling van gronden tussen de Karel Van Manderstraat en de Lapperbeek te Meulebeke, werd door Hembyse Archeologie onderzocht wat het archeologisch kennispotentieel van de site is en wat de te nemen maatregelen zijn om het kennispotentieel te vrijwaren voor vernietiging. Uit de gekende en door Hembyse Archeologie verzamelde geologische, bodemkundige en historische gegevens kan worden besloten dat er binnen het onderzoeksgebied een kans bestaat op de aanwezigheid van sporensites, en dit uit verschillende archeologische periodes.

Gezien het huidige landgebruik en de bestaande pachtovereenkomst op het terrein, is het economisch en maatschappelijk onwenselijk om de archeologienota in een regulier traject uit te voeren. Het vooronderzoek dient dus te gebeuren in een uitgesteld traject, na het bekomen van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden.

Bijgevolg is een vervolgstراتيجية bepaald teneinde eventueel aanwezige archeologische resten op te sporen, te registreren en de aard en de bewaringstoestand ervan te bepalen. Concreet betekent dit dat na het verkrijgen van de omgevingsvergunning een prospectie met ingreep in de bodem, met name een proefsleuvenonderzoek, moet worden uitgevoerd.

9

Dit vooronderzoek zal toelaten het vervolgtraject te bepalen. Dat mogelijke vervolgtraject ziet er schematisch als volgt uit:

3 Bibliografie voor deel 11

Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

4 Lijst van figuren, gebruikt in deel 11

Figuur 1. Geplande situering van de proefsleuven ten opzichte van het DHMVII. ...4

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: info@hembyse.net

Website: www.hembyse.net

HEMBYSE

